

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

VIII. De rerum permutatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

fit ob causam, qualis est donatio causa mortis, dotis, propter nuptias, & remuneratoria.

§. 8. De donatione causa mortis.

Donatio causa mortis fit ob suspicionem mortis imminens, etiam ab eo, qui alioqui firmæ valetudinis est, l. 3. cum illi seqq. D. De mort. caus. donat. Et insit. De donat. in princ. ejusque effectus post mortem donatoris confertur, l. Non videtur 23, D. De mort. caus. donat. Inlar legat. l. Illud 37, D. Jam à tit. l. fin. Cod. de donat. caus. mort. Revocatur verò tribus ex causis, I. Si donator convalescit, II. Si donatarius prior ante donatorem deceaserit, III. Si donatorem pœntuerit donationis, d. tit. Insit. in princ. l. Non omnis 16, circa princ. D. Si cert. per l. Qui mortis 30, D. De mort. caus. donat.

§. 9. De donatione dotis, propter nuptias, & remuneratoria.

Donatio dotis fit marito ab uxore, vel hujus nomine à parente, vel ab alio, pro sustinendis oneribus matrimonii, l. Pro onerib. 20, & passim C. De jure dot. l. unica C. De rei uxor. act. l. fin. C. De donat. ante nupt. Unde constante matrimonio repeti non potest; nisi maritus facultatibus suis labatur, l. Si constanti 25, D. Solutio matrim. l. Vbi 29, C. De jure dot.

aut bona sua fisco inferantur, l. Si marito 12, D. Sol. matrim. l. 1, C. De repud. adde Novel. Vt lic. matr. §. quia verò plurimas & s. causas, & casum in l. Quæmadmodum 57, Sol. matr. Donatio propter nuptias contra constituitur mulieri à marito, vel ab alio ejus nomine, respectu dotis, l. fin. cum Auth. Ed. de cursum C. De donat. ante nupt. Remuneratoria verò in vicem præstiti officii fit: atque idcirco irrevocabilis est, l. Attilius 27, & l. Si pater 35, §. fin. D. De donat.

§. 10. Dos & donatio propter nuptias quibus casibus revocant, aut lucro cedant alteri conjugum.

Ut autem soluto matrimonio dos ad mulierem, ita & donatio propter nuptias redit ad virum; nisi de consuetudine aliter obrineat, aut pactum de lucranda dote, vel donatione propter nuptias, quod utrimque æquale est, intercesserit, cap. fin. Ext. De don. inter vir. & ux. adde Novel. 97 de equal. dot.

NOTATIO in Tit. 7.

a Intellige primam revocationis causam, cum in infirmitate facta est donatio, de quo Lucius Pet. Costal. ad l. Non omnis 19, D. Si cert. per.

DE RERVM PERMUTATIONE.

TITVLVS VIII.

§. 1. Qua res permutabletur.

Permutari dicuntur res, cum una pro alia datur & accipitur, domini transferendi causa. Et id quidem propriè, l. Naturales 5, §. 1, D. De præscr. verb. l. 1, §. fin. D. De rer. permut. cap. 1, Ext. hoc tit. Vide sup. de reb. Eccles. non alien. Et enim hoc jure & beneficia Ecclesiastica rectè inter se permutari dicuntur, passim hoc tit. Ext. & in 6, & in Clement. quorum tamen apud Clericos nullum dominium est, sed sola administratio, cap. 2, Ext. De donat. Et de his dumtaxat hic dispiciamus.

§. 2. Beneficiorum permutatio ut permessa sit.

Et quidem beneficiorum Ecclesiasticorum permutatio à jure improbara est, si ea privarâ auctoritate permutantium fiat, cap. Majoribus 8, Ext. De præben. cap. Quasitum 5, Ext. hoc tit. ad eod. quod uterque permutatis beneficiis privari possit, cap. Cum olim 7, Ext. hoc tit. Igitur auctoritate Episco-

pi opus est, in cujus manus beneficiorum prius resignatio fiat; deinde ab eo utrimque alteri alterius beneficium conferatur, cap. unico hoc tit. in 6, & in Clem. juncto d. cap. Quasitum. Ubi tamen eorum collatio vel presentatio ad alium spectat, etiam illius consensus exquiratur, juxta cap. Quod omnes De reg. jur. in 6, l. fin. Cod. De auct. præst. cap. Ad hac, cap. 7, in fine Ext. De offic. Archidiacon. Vide latius Egid. Bellameram. in 2. p. qu. 8, & in 4. p. r. tot.

§. 3. Beneficia ex causa permutationis vacantia alteri tertio conferri non debent.

Quod si verò Episcopus hujusmodi beneficia ex casu permutationis resignata sibi, tertio alicui conferat, nullius momenti erit hæc collatio, cap. unico eod. tit. in Clem. etiam si hic tertius auctoritate Sedis Apostolicæ expectabat primum beneficium vacans: cum beneficia illa non simpliciter

§§§

vacant,

vacent, sed cum causa permutationis, *cap. unic. eod. in 3.*

§. 4. *Permutationi beneficiorum nihil temporale admiscendum.*

Cavendum tamen est, ne quid temporale permutationi beneficiorum admisceatur. Incideret enim hæc res in simoniam, *d. cap. Quasitum.* Unde consultus Clemens III. an Ecclesia parochialis cum altera permutari possit, attributis utriusque possessionibus; respondit, id quidem fieri posse, dummodò Ecclesiæ & possessiones separa-

tim inter se permutentur. Verba rescripti hæc sunt: Respondemus, quòd cum de dictis parochialibus Ecclesiis per se queat commutatio celebrari, & in permutatione possessionum, per se non sit inhibicum: si altera, ratione possessionum, alteri præponderet, pecuniam posse refundi de ipsarum possessionibus ad invicem, prout visum fuerit expedire; refusa certâ pecunie quantitate, poterit contractus permutationis iniri: sic tamen quòd illi contractus nequaquam sibi invicem misceantur, *text. est in cap. Ad questionem 6, Ext. hoc tit.*

DE PIGNORIBVS ET FIDEIVSSORIBVS.

TITULUS IX.

Contractus pignoratitius, sicut & fidejussorius, accessorius est ad alios contractus: cum uterque ad horum securitatem adhiberi solet. Pignus quidem rei fidejussio personæ accessione contrahitur, *§. fin. in verb. quòd magis ei in tut. Instit. Quib. mod. re contrah. oblig. l. 1, & l. 2, D. De fidejuss.* quamvis & plurium rerum, etiam bonorum omnium, pignus, *l. 1, Cod. De pignor. l. Si generaliter 6, Cod. Qui potior. in pig. hab. & fidejussio multarum etiam personarum iniri possit, §. Si plures Instit. de fidejuss. l. Inter 27, cum l. seq. D. eod.*

§. 1. *Pignus ut contrahatur.*

Pignus vel nudâ conventionione constituitur, etiam si rei traditio non fiat, *l. 1, D. De pign. act.* Ubi tamen & rei traditio intervenit, propriè pignus dicitur, inspectâ notione nominis: alioqui sine ea propriè hypotheca est, *paragr. item Serviana Instit. de act. l. Sirem 9, paragr. propriè D. De pig. act.*

§. 2. *De usu pignoris.*

Pignus igitur ubi traditum est, creditori uti eo non licet, si in remobili consistat pignus, *l. Si pignore 6, D. De furt. §. furtum Instit. de oblig. qua ex delicto; in immobili, utitur quidem creditor, l. Creditor 2, D. De pignor.* cum utendo magis hoc pignus consecratur, *l. Non intelligitur 3, §. divi fratres D. De iure fisci, l. Singularium Cod. De adif. privat.* autamen fructus ab eo perceptos, & qui percipi poterant, usque cum damno dato in re, in executione mortis imparet, *l. 1, & l. 6, Cod. De pig. act. cap. Cum contra 6, Ext. De pignorib.* Quippe pignoris contractus bonæ fidei est, ac proinde in eo

ex æquo & bono agitur, *§. actionum autem Instit. de act.*

§. 3. *Pactum de lucranâ fructibus pignoris non valet.*

Unde hæc conventio in pignore non admittitur; ut fructus pignoris tandiu cedant lucro creditoris, donec fors, id est, debitum exsolutum fuerit; quod pactum à Marciano J. C. *d. 17, §. 1, §. 2, Ext. De usur. cap. 4, & cap. 6, de pignorib. junge omnino §. 1, in §. de usur. ubi casus excepti referuntur. sive potius declaratur, in eis usuram cessare.*

§. 4. *Pactum legis commissoria improbatum in pignore.*

Nec hæc conventio permittitur in pignore; ut, si intra certum tempus pecunia non reddatur, pignus in solutum cedat creditori: quam conventionem vulgò vocamus pactum legis commissoriae, *cap. Significante 7, Ext. de pignorib. l. fin. C. de pactis pig.*

§. 5. *De pignore pignori dato.*

Non prohibetur autem creditor rem sibi pignori obligatam, iursum alteri dare in pignus; ita ut non solum retentio, sed & utilis actio hypothecaria eo nomine competat posteriori creditori adversus debitorem principalem. Priori tamen creditori solvens debitor etiam à posteriore creditore liberatur, *ut Cod. Si pignus pig. datum, l. Grægo 3, §. cum pignori D. De pign. cap. Cum contra 6, Ext. eod. nisi posterior ante denunciaverit debitori*